

VERKIEZINGSPROGRAMMA 1982-1986

Secr. DS'70: Postbus 3889, 1001 AR Amsterdam
Tel.: tijdelijk 020-850172 - 020-850193 - 070-931541

Indien U het gehele verkiezingsprogramma „Morgen is Nu” wilt verkrijgen, kunt U dat door middel van *f* 4,— over te maken op postgiro 3567197 t.n.v. Verkiezingsfonds DS'70 te Rijswijk (ZH).

Inhoudsopgave

CRISIS VAN ONZE WELVAARTSSTAAT

Werken aan de werkloosheid en de werklozen
Wat ging er mis?

ECONOMISCHE CRISIS

DS'70, een manier van denken

SOCIAAL-CULTURELE CRISIS

Politiek van de hoop
De weerbare maatschappij
Herwaardering van het begrip arbeid

HET VEILIGHEIDSVRAAGSTUK

BEGINSELVERKLARING

Wij verzoeken U dit programma van DS'70 na lezing door te geven aan anderen.

Elke bijdrage in de kosten is welkom.

Ons gironummer is: t.n.v. Verkiezingsfonds DS'70, nr. 3567197 te Rijswijk

CRISIS VAN ONZE WELVAARTSSTAAT

Uit commentaren van politici, blijkt, dat zij er nu wel van overtuigd zijn, dat er in de hemel geen koe staat, die op aarde gemolken kan worden. Bevreemdend is echter, dat dit voor sommigen geen beletsel vormt om eindeloos te blijven discussiëren over de vraag wie die koe mag melken.

De huidige crisis van onze welvaartsstaat is niet alleen van economische, maar vooral ook van sociaal-culturele aard. We kunnen bezuinigen zoveel we willen, zolang we de sociaal-culturele crisis niet krachtig aanpakken, blijven we opgescheept met een economische crisis.

De doorsnee Nederlander is mondiger geworden. Maar mondigheid veronderstelt het dragen van eigen verantwoordelijkheid. En bij het aankweken van en ontwikkelen van die houding heeft de politiek jammerlijk gefaald.

Het streven om de meest rechtvaardige verzorgingsstaat ter wereld tot stand te brengen heeft een niet voorzien neveneffect gekregen. Velen zijn vanuit hun positie de verzorgingsstaat gaan zien in de trant van ik-heb-er-recht-op en zij-moeten-er-voorzorgen. In plaats van wij moeten gezamenlijk zorgen voor datgene waar we met z'n allen recht op hebben. Zodra dit verschijnsel waarneembaar werd heeft DS'70 getracht tegengas te geven, maar kreeg geen steun van de gevestigde politieke partijen. Integendeel, de heersende politiek heeft de mentaliteit van recht-hebben-op en zorg-er-maar-voor eerder gestimuleerd dan afgeremd. De huidige crisis is voor een groot deel te wijten aan het falen van de politiek en de politiek zal dan ook de oplossingen moeten brengen. De overheid zal de ontwikkeling van onmondig naar mondig mét zelfverantwoordelijkheid krachtig moeten steunen en het beleid daarop instellen.

DS'70 bepleit daarvoor onder meer deze voor de hand liggende maatregelen:

- het instellen van een Consultatief Referendum, een gerichte vorm van inspraak om die mondigheid te kanaliseren;
- meer toepassing van het Profijtbeginsel, waardoor niet de overheid alleen, maar ook de burger zelf inzicht krijgt in wat iets kost en het nut er van en daar dan ook invloed op kan uitoefenen;
- de vervuiler betaalt, een principiële standpunt, dat ook geldt voor de vernielers;
- een vorm van Sociale Dienstplicht;
- het integreren van bejaarden, zieken en gehandicapten in onze samenleving en het bevorderen van mogelijkheden voor hen om daaraan zelfstandig deel te nemen;
- accentverschuiving in het onderwijs naar ontwikkeling van gemeenschapszin en verantwoordelijkheidsbesef;
- de bereidheid om ook minder prettig werk zélf te doen stimuleren.

In een maatschappij, die stoelt op gemeenschapszin en verantwoordelijkheidsbesef, keert vertrouwen terug. Vertrouwen in een toekomst, waardoor hoop herleeft, inspiratie nieuwe impulsen krijgt, met vreugde gewerkt wordt, men weer durft te investeren en de groei aantrekt. Vertrouwen is de basis van een gezonde economie. Dat vertrouwen ontstaat en bloeit in een gezond en stabiel politiek klimaat. DAAR GAAT HET OM.

WERKEN AAN DE WERKLOOSHEID EN DE WERKLOZEN

(Inleg in „Morgen is Nu” 1981)

In de naamgeving van ons programma „Morgen is Nu” wil DS'70 tot uitdrukking brengen, dat onze toekomst én die van onze kinderen afhangt van beslissingen, die nú genomen worden.

GEEN BESLISSINGEN – GEEN TOEKOMST

Dat schreven we in de Inleiding van ons programma „Morgen is Nu” in 1981. Niet wetend, dat de waarheid van deze stelling op zo korte termijn zou worden bevestigd door het optreden van het kabinet Van Agt - Den Uyl - Terlouw. Dat kabinet heeft namelijk stelselmatig geweigerd beslissingen te nemen en onze toekomst is er niet rooskleuriger op geworden. Dat dit kabinet geen besluiten kón nemen lag voor de hand. Immers een democratische besluitvorming is alleen mogelijk als de bereidheid tot samenwerking, tot het compromis aanwezig is. Maar die ontbrak.

De prognosen betreffende onze economie in 1982 liegen er niet om. Het Centraal Economisch Plan 1982 verwacht een voortgaande daling van consumptie en investeringen. Het besteedbare inkomen loopt terug en de werkloosheid neemt toe. Onze exportpositie verbetert iets, maar de verwachte stijging is niet voldoende om de daling van de binnenlandse bestedingen goed te maken. De hoogste tijd derhalve om te trachten door een gezamenlijke inspanning aan deze situatie een wending ten goede te geven.

„Werken aan de werkloosheid en de werklozen” is een aanvulling op ons beleidsprogramma zoals te vinden in „Morgen is Nu” 1981. Wij hebben de overtuiging, dat hiermede een belangrijke bijdrage wordt geleverd om die zo gewenste wending ten goede tot stand te brengen.

Wij willen het vertrouwen in een besluitvaardige overheid herstellen. Dat gebeurt niet als men práát over bezuinigingen, maar stémt voor belastingverhoging. Wij aanvaarden de crisis niet als iets, dat onontkoombaar over ons komt. Wij willen de economische crisis én de sociaal-culturele crisis bestrijden. Daarom vragen wij voor het hierna volgende Uw aandacht. Wij hopen, dat U als kiezer met ons wilt meedenken en ons wilt steunen in ons streven. Want om iets te bereiken hebben wij ook Uw hulp nodig.

WAT GING ER MIS?

De overheid heeft een groot deel van haar bestuurlijke mogelijkheden uit handen gegeven. Onder meer door het aanvaarden van allerlei indexeringen en automatische aanpassingen. Zo zijn bijvoorbeeld vele overheidsuitgaven gekoppeld aan en in hoge mate afhankelijk van de gang van zaken in het bedrijfsleven. Een nauwelijks te beheersen en ongezonde situatie.

In principe kan een overheid door zelf meer of minder te investeren het bedrijfsleven stimulerend of afremmend beïnvloeden. In tijden van malaise geven extra investeringen door de overheid het bedrijfsleven een steuntje in de rug. Daardoor kan wel een financieringstekort (verschil tussen uitgaven en inkomsten van de overheid) ontstaan of groter worden, maar zolang de overheid gelden kan vinden om die tekorten te dekken, is dat niet zo bezwaarlijk. En dát is nu juist een groot probleem geworden.

Toen het ons goed ging heeft de overheid te royaal geleefd, hoewel DS'70 hiertegen

herhaaldelijk heeft gewaarschuwd. Extra inkomsten, zoals die uit het aardgas, verdwenen direct in de lopende uitgaven. De belastingdruk werd opgevoerd, maar er werd niet gespaard, er werd niet extra geïnvesteerd. Er gaat nu al 68 cent van elke gulden, die we met z'n allen verdienen, naar de overheid (in 1966 was dat nog maar 36 cent). Ondanks die hoge inkomsten steeg het financieringstekort aanzienlijk. Zo fors, dat de mogelijkheid om door extra investeringen de economie weer aan te zwengelen verspeeld is, als niet gelijktijdig op andere overheidsuitgaven drastisch wordt bezuinigd. Elke bron, die de overheid nu nog aanboort om aan geld te komen, veroorzaakt elders gaten, zodat niet meer te overzien is of de nadelen niet groter zijn dan de voordelen.

Ook als er bij de huidige omvang van de overheidsuitgaven geen tekort was, zouden we moeten bezuinigen. Een belangrijke bron van inkomsten, het aardgas, is een tijdelijke. En wij wensen niet mee te doen aan discussies hoe tijdelijk die inkomsten zijn (5 jaar of misschien 10 jaar). We weten dat die inkomsten tijdelijk zijn en daar hebben we nú rekening mee te houden.

Ook op ander gebied heeft de overheid zich onmachtig getoond. De Nederlander heeft enerzijds de indruk, dat er vrijwel niets meer kan en mag. Als men zelfstandig iets wil beginnen komt men duizend-en-één belemmeringen tegen. Voor elke oplossing draagt de bureaucratie een probleem aan. De verscheidenheid aan regels en procedures maakt het de ambtenaren onmogelijk hun taak te vervullen, zoals zij zelf vinden, dat die vervuld behoort te worden. Maar anderzijds lijkt het dan ineens weer of alles maar mag. Bij blokkades en bezettingen is de overheid nauwelijks bereid of in staat om regels en wetten toe te passen. En dan krijgt de Nederlander het gevoel in het luchtledige te vallen. Zó ondermijnt de overheid het in haar gestelde vertrouwen. Essentiëel voor onze democratie is, dat dit vertrouwen hersteld wordt. Ons staat een overheidsbeleid voor ogen, waarbij veiligheid, (sociale) zekerheid en nieuwe initiatieven hoge prioriteit krijgen. In een democratische samenleving zijn de mogelijkheden hiervoor ruimschoots aanwezig. Voorwaarde is, dat de overheid zorgt, dat op democratische wijze tot stand gekomen wetten worden nageleefd en uitgevoerd.

ECONOMISCHE CRISIS

De economische crisis, waarin we thans verkeren, is oplosbaar. We moeten ons daarbij wel realiseren, dat het bedrijfsleven de kurk is, waarop we drijven. Wezenlijk voor het herstel van onze economie is, dat dit bedrijfsleven weer rendabel (winstgevend) wordt.

Daarvoor is echter nogal wat nodig. Veelal gaat het om een keuze. Als je het één bevordert, dan gaat dat meestal ten koste van iets anders. Het kan ook niet allemaal tegelijk. Maar we moeten wel ergens beginnen.

DS'70 is er van overtuigd, dat bezuinigen alléén niet helpt. Loonmatiging, belastingverlaging en stimulering van investeringen zijn noodzakelijk.

Berekeningen tonen aan, dat er alleen dán een evenwichtige verbetering van de economische situatie bereikt wordt als de investeringen aantrekken.

Van bovenaf opleggen, dat alles anders verdeeld moet worden kan wel rechtvaardig zijn (niet altijd overigens), de echte grote problemen worden er niet door opgelost. Er is meer nodig. Ook het conservatieve concept, alles terugdraaien wat we bereikt hebben, is onnodig, lost niets op en is daarom voor DS'70 onaanvaardbaar.

We moeten goed in het oog houden, dat naast werkgelegenheid vooral belangrijk is het behoud van ons nationale inkomen, het bedrag dat we met z'n allen verdienen. We zullen daarom onze concurrentiepositie moeten versterken. Een werkgelegenheidsplan, dat geen rekening houdt met onze exportpositie, is een slecht plan.

Het bedrijfsleven zal meer ruimte moeten krijgen om de achtergebleven investeringen (nieuwe en vervangingsinvesteringen) weer op gang te brengen.

Wij komen daar met enkele voorbeelden nog op terug in het hoofdstuk „DS'70, een manier van denken”. Daarnaast moet gestreefd worden naar stroomlijning en verkorting van procedures, bijvoorbeeld bij het verkrijgen van vergunningen.

Ook is matiging van loonkosten nodig, die wij willen bereiken door:

1. Korting op de prijscompensatie (geen afschaffing). Verlaging van loon en inkomstenbelasting om het verlies aan koopkracht (waardoor de binnenlandse bestedingen te veel zouden teruglopen) gedeeltelijk op te vangen. Geen volledige afschaffing van de prijscompensatie, omdat juist de laagstbetaalden onvoldoende compensatie krijgen door belastingverlaging; zij betalen immers weinig belasting.
2. Verlaging van werkgeverspremies, die niet mogen leiden tot een hoger financieringstekort. Daarvoor zijn besparingen nodig op overheidsuitgaven van *f* 24 miljard in de komende 4 jaren. Daarvan is *f* 4 miljard bestemd voor nieuw beleid. Door die besparingen kan het financieringstekort reeds in het eerste jaar belangrijk dalen.

DS'70, EEN MANIER VAN DENKEN

DS'70 is niet zo maar een politieke partij, maar een manier van denken, een mentaliteit. Met die manier van denken willen wij U graag kennis laten maken via enkele hierna volgende voorbeelden. Mocht deze manier van denken U aanspreken, dan nodigen wij U gaarne uit voortaan met ons mee te denken.

Overheidsuitgaven

1. Verlaging van overheidsuitgaven is nodig om de collectieve lasten van het bedrijfsleven te verlichten. Daardoor krijgt het bedrijfsleven meer ruimte om de broodnodige investeringen op peil te brengen.
2. Verlaging van overheidsuitgaven is ook nodig om het financieringstekort te verkleinen. De overheid behoeft dan zelf minder te lenen, waardoor de verschuldigde rente over geleend geld minder hoog wordt. Verlaging van de rentevoet met 1% betekent een lastenverlichting voor het bedrijfsleven van circa *f* 1 miljard.
3. DS'70 heeft ook in de Tweede Kamer regelmatig bepleit, dat kamerleden zelf het goede voorbeeld moeten geven, indien er bezuinigingen nodig zijn. In dit verband achten wij een serieus onderzoek gewenst naar declaraties van Tweede Kamerfracties naar aanleiding van de onlangs gepubliceerde bevindingen van de Centrale Accountantsdienst van het ministerie van Financiën. Deze dienst rapporteert onder meer declaraties van fractiemedewerkers voor deelname aan een vredesmars in Bonn. Dat is toch niet de bedoeling?
4. Subsidies worden thans na een jaar vrijwel automatisch verlengd. Naar onze mening dienen subsidies in principe na een jaar te worden beëindigd. Verlenging dient pas te gebeuren na een doelbewuste afweging van lusten en lasten op grond van de opgedane ervaringen. Subsidies, die op lang lopende contracten worden verleend, mogen wel voor een langere periode verleend worden, maar in elk geval voor een gemaximeerde periode, waarna opnieuw afweging nodig is voor verlenging.

5. De mondige burger behoort de echte prijs van diensten en produkten te weten en niet alleen de prijs, nadat die door de overheid gesubsidieerd is. De burger behoort te weten, wat een produkt hem en de gemeenschap tezamen kost. Ten slotte worden ook die gemeenschapskosten door de burger zelf betaald.
6. Ook in de kwartaire sector moeten uitgaven aan een plafond worden gebonden. Geen verstrekkingen als aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan zonder te weten hoeveel mensen aan die voorwaarden voldoen.
Een eventueel verlies aan arbeidsplaatsen in de particuliere sector mag niet (over)gecompenseerd worden door uitbreiding van het aantal arbeidsplaatsen in de overheidssector.
7. In 1963 verdienden 2 miljoen werknemers hun inkomen in de publieke sector tegenover 3,5 miljoen in het particuliere bedrijfsleven. In 1980 waren die aantallen respectievelijk 3,8 en 3,4 miljoen. Dat betekent, dat nu meer inkomens gekoppeld zijn dan lonen waaraan gekoppeld wordt. Onafhankelijk van wie er beter van wordt en óf er iemand beter van wordt: dit systeem is niet langer te verdedigen. De overheid mag ten aanzien van de arbeidsvoorwaarden (b.v.b. bij toekenning van pensioenrechten) voor haar eigen werknemers geen onderscheid maken naar geslacht.
8. DS'70 is een toekomstgerichte partij. Het feit, dat de toekomst nog nooit iets voor ons gedaan heeft betekent niet, dat wij niets voor de toekomst behoeven te doen. In dat verband hebben wij bezwaren tegen een nog verdere stijging van het financieringsstekort. Dat betekent immers, dat wij in dat geval nu al opeten wat de komende generatie (onze kinderen en kleinkinderen) nog moet gaan verdienen.

Bedrijfskosten

9. Door de verlaging van overheidskosten zullen de bedrijfskosten dalen onder meer door verlaging van werkgeverspremies en daling van de rente over geleend geld. Ook andere arbeidskosten en energiekosten zullen omlaag moeten. Kortingen op prijscompensaties zijn in bepaalde gevallen aanvaardbaar.
10. Door verlaging van arbeidskosten en dergelijke maatregelen verbetert onze exportpositie. Als gevolg hiervan verwachten we een fors overschot op onze betalingsbalans. Dat betekent, dat we meer uit het buitenland ontvangen dan er aan betalen. Te overwegen valt een deel van dit overschot te gebruiken voor lastenverlichting van het bedrijfsleven, zodat de koopkracht minder hoeft te worden aangetast. Hiermede wordt ook bereikt, dat de gulden minder snel zal worden opgewaardeerd (wat bij een fors overschot op de betalingsbalans ongetwijfeld zal gebeuren). Door zo'n opwaardering wordt namelijk een belangrijk deel van de meerdere opbrengst van de export weer teniet gedaan. De lastenverlichting moet een tijdelijke zijn, omdat het om tijdelijke overschotten gaat.

Koopkracht

11. Verlaging van loonkosten betekent veelal verlies aan koopkracht. Voor 1982 wordt een aanzienlijke daling van de binnenlandse bestedingen verwacht, die niet geheel gecompenseerd wordt door meer export. Minder bestedingen leiden tot minder afzet, waardoor meer mensen in koopkracht achteruit gaan en de bestedingen nog meer afnemen enz. Dit zou leiden tot een neerwaartse spiraal van onze economie. Dat moet zoveel mogelijk worden voorkomen. Dit kan door het verlies aan koopkracht zoveel mogelijk te compenseren door belastingverlaging.

12. Investeringsloon (te zien als een vorm van uitgestelde koopkracht) is een goed middel om werknemers een direct belang te geven bij het ondernemingsgebeuren.
13. Wij signaleren, dat nu het om salarisverlagingen gaat, regelmatig geluiden worden gehoord, dat ontvangers van hoge salarissen een hoger percentage moeten inleveren dan lagerbetaalden. Wij herinneren er aan, dat toen het nog om salarisverhogingen ging dezelfde mensen een gelijk percentage onbillijk vonden, omdat een gelijk percentage van een hoog salaris meer is dan van een laag salaris.
Wij willen volstaan met de constatering, dat we in Nederland helaas niet voldoende hoogstbetaalden hebben om het oplossen van onze crisis aan hen over te laten.
14. Dat neemt niet weg, dat ook in Nederland nog mensen van een relatief laag salaris moeten rondkomen. Het is een eis van sociale rechtvaardigheid, dat die mensen zo goed mogelijk worden ontzien nu het ons (tijdelijk) minder goed gaat. Wij hebben het dan echter uitdrukkelijk over de échte minimuminkomenstrekkers. Daarbij gaat het om ongeveer 20 tot 30% van het totale aantal personen, dat een minimum inkomen heeft. Het is immers niet billijk om samenlevingsverbanden met één inkomen wel te laten matigen en die met twee minimum-inkomens niet, hoewel die twee inkomens tezamen meer kunnen zijn dan dat ene elders. Bovendien zijn er nogal wat economische eenheden, waar één van de partners een hoog inkomen geniet en de ander (soms door enkele uren per week te werken) daarnaast een minimum-inkomen heeft. Wij kunnen geen zinnige redenen bedenken, waarom op deze minimum-inkomens niet bezuinigd zou mogen worden.
15. Er dreigen meer spanningen te ontstaan tussen economische eenheden met één inkomen en andere met meer inkomens. Meerdere inkomens in één eenheid vergroten de inkomensverschillen. Indertijd werd het minimum-inkomen vastgesteld uitgaande van de behoeften van een gezin bestaande uit twee volwassene en twee kinderen. Het draagkrachtbeginsel heeft hierbij een grote rol gespeeld. Wij zijn van mening, dat ook in de toekomst rekening gehouden zal moeten worden met het draagkrachtprincipe. Daarbij is niet het al of niet gehuwd zijn doorslaggevend. Wel hoeveel inkomen er totaal binnenkomt en hoeveel personen van dat inkomen moeten leven.

Wat gebeurt er met de winst?

16. Verbetering van het rendement van een onderneming wordt niet altijd gelijk zichtbaar in toename van investeringen of het aantal arbeidsplaatsen. Zeker niet nu vele ondernemingen in de achter ons liggende jaren een ongunstige vermogensstructuur hebben opgelopen. Daarmede wordt bedoeld, dat het eigen vermogen klein is ten opzichte van het vreemd vermogen. Het nadeel van vreemd vermogen (obligaties, bankleningen etc.) is, dat hierover altijd een vergoeding (rente) betaald moet worden, onafhankelijk van de winst.
De ondernemer draagt derhalve het volle risico. Over eigen vermogen wordt een vergoeding betaald afhankelijk van de winst. De verstrekker ervan (de aandeelhouder) draagt dan het risico. Het is mogelijk, dat winst in de eerste plaats gebruikt wordt om de vermogensstructuur van een onderneming te verbeteren. Op langere duur geeft dat betere overlevingskansen voor een onderneming, zodat dit alleszins verantwoord kan zijn.

18. Het meest gangbare sprookje over winst is, dat dit rechtstreeks in de zakken van de aandeelhouder verdwijnt. Als dat waar zou zijn, zou het waarschijnlijk minder moeilijk zijn aandeelhouders te vinden.

Winst zonder vergelijkingsgegevens is een onbruikbaar getal. Tien miljoen gulden winst is veel, maar niet als je vierhonderd miljoen gulden hebt moeten lenen om die winst te kunnen maken. Bovendien mag winst niet zomaar worden uitgedeeld. Winst is nodig om het bedrijf gaande te houden. Het overgrote deel van de winst behoort in een bedrijf te blijven. Dat gebeurt via investeringen. En juist die investeringen zijn in de achter ons liggende jaren onrustbarend laag in vergelijking met die in de ons omringende landen. Hetgeen betekent, dat de positie van ons bedrijfsleven verslechterd is ten opzichte van die in de ons omringende landen, wat pas in de komende jaren merkbaar wordt. Die achterstand moet kost wat kost worden ingehaald.

Waarom investeren?

19. Als een bedrijf niet meer investeert verouderen machines en kan binnen de kortste keren niet meer concurrerend worden gewerkt. Zo'n bedrijf is ten dode opgeschreven en daarmee ook de werkgelegenheid. Vaak wordt hier tegenin gebracht, dat bedrijven juist investeren in arbeidsbesparende machines en computers en dat daardoor de werkgelegenheid verloren gaat. Er is zelfs wel eens geopperd (door zich progressief noemende partijen nota bene) om bedrijven, die zó investeren een boete op te leggen. Dat zou catastrofaal zijn voor de toekomstige werkgelegenheid.

Het is juist, dat investeren niet altijd in de eerste plaats bedoeld is om werkgelegenheid in stand te houden of te creëren. Investeren is in de allereerste plaats nodig om een bedrijf overlevingskansen te geven en inkomen voor ons land te verwerven.

20. Bovendien schept investeren werkgelegenheid. Investeren **is** afzet. Machines kopen door de één betekent afzet (verkoop) voor een ander.

21. Naast behoud van werkgelegenheid is essentieel het behoud van ons nationale inkomen, het bedrag dat we met z'n allen verdienen. In Amerika heeft de vakbeweging er bij de auto-industrie op aangedrongen om robots in te schakelen. Dit omdat Japan in dezelfde tijd tegen minder kosten meer auto's vervaardigde dan in Amerika gebeurde.

De vakbeweging koos terecht voor behoud van het totale inkomen, wetend, dat dit inkomen én de werkgelegenheid verloren zouden gaan als de Amerikaanse auto's niet meer verkoopbaar zouden zijn. Arbeidsplaatsen worden niet gecreëerd of in stand gehouden door produkten te maken die niemand wil kopen of diensten te verlenen waarvan niemand gebruik wil maken. Behoud van werkgelegenheid wordt zeker niet bereikt door minder efficiënt te werken dan in andere landen gebeurt.

Overheid en Sociale partners

22. Voorstellen om inkomens uit arbeid langdurig te bevriezen achten wij noch redelijk, noch een alternatief voor wat dan ook. De overheid is uiteindelijk verantwoordelijk voor het totale economische beleid, doch dat is geen reden om vakbeweging en werkgeversorganisaties buiten spel te zetten.

23. Ook het achteraf ingrijpen door de overheid in overeenkomsten van werknemers- en werkgeversorganisaties, moet worden vermeden.
- Wij zijn van mening, dat de overheid vooraf een kader moet aangeven, waarin maxima zijn vastgesteld die voor alle bedrijfstakken gelden. Per bedrijfstak kunnen de sociale partners vervolgens onderhandelen hoe de beschikbare ruimte, die binnen dat kader moet liggen, in die bedrijfstak het best kan worden benut. Dit omdat niet alleen de mogelijkheden per bedrijfstak anders kunnen zijn, ook de wensen zijn veelal ongelijk. Voor de ene bedrijfstak is misschien arbeidstijdverkortening gewenst, in een andere bedrijfstak ligt salarisverhoging voor de hand, bij weer een andere misschien pensioenverbetering.

Arbeidstijdverkortening, Deeltijdarbeid en Sociale Dienstplicht

24. Arbeidstijdverkortening kan in bepaalde bedrijven werkgelegenheid kosten in plaats van opleveren. Bijvoorbeeld in die bedrijven, waar specialisten nodig zijn om een geheel bedrijf in gang te houden, maar die vaak beperkt te vinden zijn. In andere bedrijven kan arbeidstijdverkortening juist wel banen opleveren, bijvoorbeeld in combinatie met bedrijfstijdverlenging. Wij zien hier een belangrijke rol voor werkgevers- en werknemersorganisaties.
25. Door invoering van deeltijdbanen neemt het arbeidsaanbod toe, maar niet de hoeveelheid beschikbaar werk. De toename van het arbeidsaanbod zal vooral geschieden vanuit die economische eenheden, waarvan één van de partners reeds een betaalde baan heeft en de ander iets wil bijverdienen, maar geen volledige dagtaak wil.
- Het scheppen van deeltijdbanen mag naar onze mening niet worden voorgesteld alsof dit uitbreiding van werkgelegenheid betekent. Het aantal werkzoekenden zal toenemen en daarmee het aantal werklozen.
26. DS'70 acht sociale dienstplicht een aanvaardbare mogelijkheid om jongeren in staat te stellen zich dienstbaar in te zetten en tevens ervaring op te doen. Dit laatste vooral omdat jongeren soms te maken krijgen met de moedeloos makende cirkel, dat ze niet aan de slag komen omdat ze geen ervaring hebben en geen ervaring opdoen, omdat ze niet aan de slag komen. Overigens kunnen ook ouderen zich dienstbaar inzetten.

Sociale verzekeringen

27. Het is onaanvaardbaar, dat premies voor sociale verzekeringen verhoogd worden om andere redenen dan dat de premies niet voldoende zijn om de uitgaven te dekken. Met name keuren wij af een verhoging van WAO- en WW-premies, die volgens Van Agt mede zou dienen om inkomensmatiging te bewerkstelligen.
28. Eveneens onaanvaardbaar is verhoging van de premiegrens van de verplichte ziekenfondsverzekering met het doel het aantal verzekerden te vergroten om zodoende de premie-opbrengst te verhogen en een falend beleid nog enkele jaren ongewijzigd te kunnen voortzetten.
29. Meer eenheid is geboden bij loondervingsverzekeringen. Overwogen moet worden de grootte van de uitkering niet alleen te laten afhangen van het laatste salaris, maar ook van het aantal vervulde dienstjaren en het aantal gewerkte uren per maand.
30. De taak van de overheid ten aanzien van de sociale zekerheid dient zich te beperken tot een nader vast te stellen bedrag. Wij stellen voor: verplichte verzekering tot bijvoorbeeld het modale inkomen. Voor inkomens daarboven kan loonderving desgewenst worden opgevangen door particuliere verzekering.

31. De huidige overheid heeft gezinspeeld op verlaging van de AOW-uitkeringen. Wij zijn hier falikant tegen. AOW wordt uitgekeerd, nadat dit dubbel en dwars verdiend is en misbruik komt aan de uitkeringskant niet voor.
32. Technisch en administratief is het vrijwel onmogelijk tegenover de belangrijke bijdrage, die huisvrouwen leveren aan het economisch gebeuren, een financiële vergoeding te stellen. Toch is het niet te verdedigen, dat juist en alléén huisvrouwen buiten de Algemene Arbeidsongeschiktheidsverzekering worden gehouden, terwijl anderen, die ook geen inkomsten uit arbeid genieten, zoals bijvoorbeeld renteniers, er wel onder vallen.
33. De overheid dient er bij verzekeringsmaatschappijen en dergelijke op aan te dringen, dat voor zover dat nog niet gebeurt, een deel van de extra hoge beleggingsopbrengst aangewend wordt ten gunste van verzekerden, die in het verleden premies hebben betaald. Dit als tegemoetkoming voor het waardeverlies van de gulden.
34. Pensioenverlies wordt vaak (ook door kamerleden) verward met waardeverlies van pensioenen door inflatie etc. Door de onjuiste benaming wordt dit in de hand gewerkt. Er is echter geen sprake van écht verlies.
Pensioenverlies treedt op als een verzekerde carrière gemaakt heeft bij achtereenvolgende werkgevers. Men vergelijkt dan het totale pensioen, dat bij de verschillende werkgevers is verdiend met een theoretisch pensioen, dat verkregen zou zijn als men hetzelfde eindsalaris behaald zou hebben bij de eerste werkgever of met het pensioen, dat men verkregen zou hebben indien men altijd bij de laatste werkgever in dienst geweest zou zijn en hetzelfde eindsalaris bereikt zou hebben.
DS'70 is van mening, dat opheffing van écht waardeverlies van verzekeringen (dus ook van kleine verzekeringen) en handhaving van tenminste het huidige niveau van de AOW de voorrang verdient boven opheffing van pensioenverlies. Dit laatste kan beter aan bedrijfsleven en vakbeweging worden overgelaten.
35. Indien bezuinigingen noodzakelijk zijn in de sfeer van de kinderbijslag moet bij de afweging van de verschillende mogelijkheden ook bevrozing van de kinderbijslag vanaf het derde kind worden meegenomen.

Steun aan bedrijven

36. Een belangrijk deel van de WIR-premie komt terecht bij grote maatschappijen als beloning voor investeringen, die ook zonder die premie zouden zijn gedaan. Wij zijn van mening, dat de WIR-premie grotendeels vervangen moet worden door verlaging van vennootschapsbelasting (of verhoging van de vermogensaf trek). Aan kleinere ondernemingen dient op een meer gerichte wijze een premie op investeringen te worden verleend.
37. Ter stimulering van beginnende ondernemingen is vrijstelling van vennootschapsbelasting gewenst bijvoorbeeld voor een periode van 7 jaar. Wel is dan een investeringsplicht vereist en controle, dat niet steeds opnieuw een beginnende onderneming voor een aantal jaren wordt opgericht.
38. Voor nieuwe projecten en bedrijven moeten minder zware ontslagregelingen geformuleerd worden. Dit omdat bij het starten van nieuwe projecten aarzelingen bestaan om personeel aan te trekken omdat er personeelsproblemen ontstaan als het project niet slaagt. Terwijl het mogelijk is, dat het project juist niet slaagt, omdat er onvoldoende personeel beschikbaar was. Meerjarige contracten (bijvoorbeeld 4 jaar) ware te overwegen.

Werkgelegenheid

39. Postzegels en sieraden kan men in de kast leggen en na enige jaren hebben die toch nog waarde. Dat is niet het geval met arbeidskracht. Arbeidskracht kan niet bewaard worden, arbeidskracht die niet gebruikt wordt is verloren.

Een creatief denken is noodzakelijk om uitgeschakelde arbeidskracht weer produktief te maken. Het is onaanvaardbaar, dat er enerzijds talloze onvervulde behoeften bestaan en anderzijds grote werkloosheid heerst. De gelden, die fondsen uitkeren aan werklozen moeten gebruikt worden om werkgelegenheid te bevorderen. Wij denken dan met name aan het vervangen van een uitkeringsplicht van fondsen door een investeringsplicht. Dit systeem is bijvoorbeeld toepasbaar bij de woningbouw, scheepsbouw en dergelijke zoals ook in ons actieplan is uitgewerkt.

Fondsen bouwen hierdoor een bezit op, waaruit later inkomsten verkregen worden en waarvoor nú arbeidskrachten nodig zijn.

40. Wij zijn voorstander van de contractgedachte. Iedere werkloze zou als het ware een contract met de overheid kunnen sluiten, waaruit zijn bereidheid blijkt werkzaamheden te verrichten. Hij kan daarbij een voorkeur opgeven.

Bijvoorbeeld:

1. studie, bijscholing, omscholing etc.

2. stageplaats en beroepsbegeleiding onder mentor

3. arbeidsprojecten zoals hierna genoemd

4. wie niet kiest valt na een half jaar werkloosheid terug op een teruglopend uitkeringspercentage, wie wel kiest ontvangt een oplopend percentage.

41. Op regionaal niveau moeten arbeidsprojectenbureaus worden opgericht. Wie langer dan een half jaar werkloos is kan zich voor een bepaald project laten inschrijven. Deze projecten kunnen ondersteund worden door sociale fondsen, overheid, bedrijfsleven en het particulier initiatief. Deze bureaus kunnen functioneren als afdelingen van de Gewestelijke Arbeidsbureaus. Projecten worden alleen gestart als de normale arbeidsmarkt er niet door verstoord wordt.

42. Gezocht moet worden naar wegen om voor jonge mensen andere beroepsopleidingen aantrekkelijk te maken dan waarvoor nu vaak gekozen wordt. Opvallend is de voorkeur voor opleidingen, die geschikt zijn voor werk in de kwartaire sector (niet-commerciële dienstverlening) terwijl er in die sector geen toename van werkgelegenheid verwacht wordt.

PLANNEN OM MISÈRE ZO EERLIJK MOGELIJK TE VERDELEN ACHTEN WIJ SLECHTE PLANNEN. MISÈRE MOET JE NIET VERDELEN, DIE MOET JE TE LIJF.

SOCIAAL-CULTURELE CRISIS

Sociale zekerheid is bedoeld als vangnet maar dreigt soms als hangmat gebruikt te worden.

Politiek van de hoop

Politiek is het vormgeven aan de samenleving. Het eigen zowel als het gezamenlijke levensontwerp. Deze opgave is niet verenigbaar met doemdenken (de bom, milieu-vergiftiging, massale werkoosheid enz.) Problemen die door mensen gemaakt worden kunnen door mensen worden opgelost. Daarom kiezen wij voor een actief verzet tegen elke vlucht uit de werkelijkheid: hard drugs, alcoholisme, maar ook slogans als „hun rechtstaat is de onze niet”. Mensen moeten zich kunnen herkennen in een gemeenschappelijk beleefde ontwikkeling, de maatschappij is ónze maatschappij. De verzorgingsstaat heeft in een aantal gevallen geleid tot een „soft society”; sociale zekerheid werd soms een hangmat in plaats van een vangnet. Elementen van zelfverantwoordelijkheid een verantwoord eigen risico, zelfstandigheid, creativiteit krijgen onvoldoende ruimte. Leven en werk moeten elementen van een uitdaging inhouden. In de regelgeving, ook in de sociale zekerheid moet hiermee rekening worden gehouden.

Opvoeding, vorming en scholing zijn toekomstgericht. Dienen het perspectief van de maatschappij van morgen aan te reiken naar eigen en gemeenschappelijke keuze. Het onderwijs is geen subcultuur met eigen normen en waarden; school en universiteit zijn de wereld niet. Zij moeten zich richten op de behoeften, taken en opgaven vanuit de samenleving. Dan bieden zij een wenkend perspectief, hoop.

Herkenbaarheid van het beleid is voor de individuele burger essentieel. Onze democratie is in dit opzicht verre van voltooid. Uitbreiding van het democratiseringsproces met het consultatief referendum kan bijdragen tot vermindering van de vervreemding tussen burgers en politici.

De weerbare maatschappij

Het streven naar veiligheid, geborgenheid, (sociale) zekerheid is fundamenteel voor de individuele mens. Veiligheid en geborgenheid zijn ondermijnd door het wegvallen van oude zekerheden als kerk, gezin vast werk. Dreiging met oorlog, vergiftiging van het milieu, criminaliteit vormen nieuwe onzekerheden.

Er heeft een overbelasting plaatsgevonden van de bij de individuele burger veronderstelde solidariteit. Toenemende fraude, zwart circuit afwenteling, privatisering van de winst en collectivisering van het verlies zijn evenzovele voorbeelden hiervan.

De verzorgingsstaat heeft de neiging mensen tot hulpbehoevenden te reduceren. Voor ieder gedragsprobleem staat een specialist, een „goog” gereed. De ik-cultuur leidt tot vereenzaming en geeft de mens minder mogelijkheden zijn problemen en onzekerheden te overwinnen.

Saamhorigheid en besef van wederzijdse afhankelijkheid en verantwoordelijkheid zijn noodzakelijk als alternatief voor de ik-cultuur. Wij moeten tot leefvormen komen, die de mens van „ik” tot een sterke „ons” beleving brengt. Onze buurt, onze gemeente, onze arbeidersorganisatie enzovoort. Het „ons” denken werkt beschermend, het „ik” denken werkt maatschappij vernietigend en maakt onzeker. Niet de overheid, maar het ook aan anderen denken staat centraal in het scheppen van een beschermende levenssfeer door een weerbare maatschappij.

De wetgeving schept voorwaarden, wijzelf zullen daar iets mee moeten doen.

Zelfhulp(groepen) als alternatief voor de gedragsspecialist. Opvoeden, iemand bijstaan zijn taken voor een ieder in familie- en kennissenkring. Nabuurschap in buurt en wijk.

Werkstructurering en meer verantwoordelijkheid zijn een alternatief voor te ver doorgevoerde arbeidsdeling en deelverantwoordelijkheid in de arbeidsorganisatie. Een krachtig terugdringen van regelgeving en bureaucratiesering is noodzakelijk. Niet regelen wat moet (zoals de staat als ouderwetse moralist of de nieuwerwetse emancipatorische zedenmeester), maar alleen datgene regelen wat persé niet mag.

Wij zijn tegenstander van de voorgenomen wijzigingen in het omroepbestel. Het lijkt erop, dat door deze wijzigingen de grote gevestigde politieke partijen de mogelijkheid krijgen hun eigen politieke mening ruimschoots uit te dragen met uitsluiting van andersdenkenden.

HERWAARDERING VAN HET BEGRIP ARBEID

Wij mogen de economische crisis niet passief ondergaan als een soort noodlot, maar dienen die aan te pakken als een uitdaging. Voor ons denken in de toekomst is het belangrijk, dat daarbij het begrip arbeid herijkt wordt. Arbeid is niet alleen geld verdienen en produceren.

Arbeid is meer: arbeid wil zeggen, dat men een functie heeft in de maatschappij, een bijdrage levert aan haar ontwikkeling. Dat kan op vele plaatsen, in vele vormen. Arbeid wordt nu nog te statisch gezien. Er heerst een schotjesgeest tussen schoolarbeid-pensioen. De introductie van het recht op educatief verlof (bij C.A.O.) tijdens het arbeidsleven is één van de mogelijkheden om deze mentaliteit te doorbreken. Langs deze weg kan tevens worden ingespeeld op de steeds opnieuw wijzigende behoeften van de arbeidsmarkt.

HET VEILIGHEIDSVRAAGSTUK

Europa, groei naar een zelfstandige positie

Het veiligheidsvraagstuk staat momenteel volop in de belangstelling. De hernieuwde bewapeningswedloop en confrontatie tussen de Sovjetunie en de Verenigde Staten, de spanningen in Polen en Afghanistan, de manifestaties van de „vredesbewegingen”, de situatie in het Midden-Oosten, maar ook de ongelukken en lekkages in kerncentrales voor vreedzaam gebruik, hebben velen zich doen realiseren welke risico's er in het geding zijn bij ongewijzigde voortzetting van de nucleaire afschrikingsstrategie.

Centraal staat de vraag of er in de huidige situatie nog sprake kan zijn van een nucleaire optie. Politiek feit is, dat de afschrikking als zodanig 35 jaar met succes gefunctioneerd heeft. Er zijn vele regionale conflicten en oorlogen geweest. We denken dan aan het Midden-Oosten, de Hoorn van Afrika, Indo-China, Vietnam, Afghanistan. Niet echter tussen de blokken van de Nato- en Warschau-pacten.

Door de discussie over de middellange afstandswapens is er een nieuw facet aan de orde gekomen: wordt door deze wapens de afschrikking vervangen door een inzetbaarheidsconcept? Door verfijning van het wapenarsenaal dreigt een steeds grotere inzetbaarheid. Deze situatie heeft geleid tot de eis van een zwaardere stem van Europa in het politieke kapittel. Een stem, direct gekoppeld aan de toekomst van het „Europees nucleair theater”, zoals dat in het afschuwelijke militair jargon heet.

DS'70 wijst een volstrekte afhankelijkheid van Amerika af en natuurlijk helemaal van de Sovjetunie. Tevens verwerpen wij de keus voor een eenzijdige ontwapening. Deze keus gaat uit van de veronderstelling, dat de Sovjetunie geen aanvallende bedoelingen heeft. De geschiedenis tot de dag van vandaag leert anders. Sterker, het politiek-bestuurlijk systeem van de Sovjetunie is zo kwetsbaar, dat het geen ander systeem naast zich kan dulden zonder zich bedreigd te voelen.

Zelfs een niet-militair Europa, zijnde de bakermat van de democratisering, vrijheid, rechten van de mens, mededinging enzovoort, is als geestelijke kracht voor de Sovjetunie minstens zo bedreigend als bommen en tanks.

Indien het aan Oost-Europa opgelegde systeem doorbroken dreigt te worden, zoals in Hongarije, Tsjecho-Slovakije of Polen, wordt het communistische machtssysteem tot in de kern aangetast en wordt door de Sovjetunie gegrepen naar militaire onderdrukking.

Indien wij als Europeanen onze verantwoordelijkheid in een zo groot mogelijke vrijheid vorm willen geven, moeten wij toegroeien naar een meer zelfstandige, niet afgeleide positie. Dit betekent een keuze voor een twee pijler conceptie binnen de Navo. Een groei naar een grotere mate van zelfstandigheid in het veiligheidsbeleid en bestuurlijke inrichting.

DS'70: DEMOCRATISCH SOCIALE PARTIJ

Beginselverklaring

Sinds de Franse revolutie zijn de begrippen Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap de overheersende denkbeelden in de politiek.

Het liberalisme kiest eenzijdig voor de vrijheid; het socialisme voor gelijkheid. Beide doen dit op polariserende, elkaar uitsluitende wijze.

Voor de socialisten zijn collectivisering en regelgeving de remedies tegen alle maatschappelijke kwalen. Er is alleen aandacht voor verdelingsvraagstukken. De liberalen kiezen voor individualisme en het marktmechanisme. Er is alleen aandacht voor produktievraagstukken. De confessionelen kiezen voor liefdadigheid en particulier initiatief, maar laten de maatschappelijke structuren onaangetast.

Uit de drieslag van Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap kiest DS'70 voor de Broederschap als leidend politiek beginsel. Broederschap, staande voor Saamhorigheid enerzijds en Wederzijds Respect voor de individuele mens met zijn unieke betekenis anderzijds.

Het primaat van de Saamhorigheid dient in een consequent beleid te worden toegepast als uitdrukking van onze verantwoordelijkheid in de geschiedenis en als opgave voor onze toekomst. Een toekomst, die wij keer op keer scheppend moeten maken in ons persoonlijk én gezamenlijk levensontwerp. Niet vanuit bevroren ideologieën met een eenzijdige oriëntatie op vrijheid of gelijkheid, maar op basis van het telkens opnieuw stellen van doelen, vanuit een sociaal geladen mentaliteit.

DS'70 staat voor een Democratische Sociale politiek.

Hoofdbestuur DS'70

Postbus 3889, 1001 AR Amsterdam

tel.020-310569 * tel.070-931541

stem juist nu op

DS'70

ruud nijhof

lijst **17**